NAM THỨ MƯỜI BA. — SỐ THỨ 2447

MỘT SỐ : 0$02

NGÀY THỨ SÁU 15 MAI 1925

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DÉPÔT LÉGAL
3674

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MÔI NGÀY RA MỘT SỐ

	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Một năm	6$00	3$00	1$00
Các tỉnh và	8.00	4.00	1.50
Các công-sở	8.00	4.00	1.50
Sáu tháng	3.00	1.50	0.60
Ba tháng	1.50	0.75	0.30
Một tháng	0.50	0.25	0.10

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN VINH
Rédacteur en chef : PHAM HUY-LUC
Administrateur gérant : NGUYỄN V-LUAN

Adresse télégraphique
TRUNG BẮC TÂN VĂN HANOI
TELEPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
Une seule insertion. . . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$12 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. . . 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Bình-phẩm một quyển sách không phải là sự dễ

Người ta thường nói: làm thì khó, đứng ngoài mà chê khen thì dễ; đó là nói những người không chịu bỏ thì giờ làm việc gì, chỉ khoanh tay đứng ngoài mà xem, rồi tùy ý mà chê khen, không phải khó-nhọc gì. Nhưng xét ra cho kỹ, làm tuy là khó, mà đứng ngoài chê khen cũng không phải là dễ, nhất là về việc sách về văn chương lại càng khó mà phải là một việc dễ.

Từ khi quốc-văn ta đã thịnh hành, cái phong trào chấn hưng quốc-văn đã tràn-trải gần khắp trong nước, sách quốc-ngữ xuất bản càng ngày càng nhiều, mà đầu sách thì phần nhiều có những lời bình-phẩm của người đọc, hình như tác-giả có ý để những lời ấy lên đầu sách để làm biểu hiệu mà thêm cái giá trị cho quyển sách của mình. Đọc qua những bài ấy, thì chỉ thấy toàn những lời tán-dương hình như đến thế là tuyệt phẩm, không cần phải xét kỹ trong quyển sách kết cấu thế nào, văn-chương thế nào, tôn-chỉ có chính đại hay không, nghị-luận có chánh đáng hay không, đối với xã-hội có bổ ích được chút nào không, mà nhất khái là khen, hoặc là khen học rộng, hoặc là khen văn hay, hoặc là khen có công nghiên-cứu, hoặc là khen ngụ ý khuyến răn, người nào tán dương cách nào, người khác lại tán dương cách khác, chỉ tìm cách tán dương, không cần bỏi đến lời tán dương có đúng vào trong quyển sách khiến cho người khác lắm khi sinh lòng chán nản mà không thể đọc được hết bài.

Bình-phẩm nghĩa là bàn bạc mà lại có ý chê-khen, đã có ý chê khen, thì xét đoán phải tinh, chê khen mới đáng; bình phẩm một người nào, điều sở trường của người ấy phải biểu-dương ra, mà điều sở đoản cũng không thể thu dấu được; bình phẩm một cái nhà, chỗ nào cách thức khéo thì nên xưng dương, chỗ nào xếp đặt vụng thì cũng phải chỉ trích, lập ý phải cho công bằng, lập ngôn phải cho chánh đáng, thì lời bình phẩm mới có giá-trị lo, mà người được cái lời bình phẩm mới thật là vẻ vang, chớ không phải chỉ một mực tán dương, để đẹp ý cái người mình khen, hay là tăng giá cái vật mình khen đâu. Bình phẩm một quyển sách mới, không những là đoán định quyển sách ấy vụng hay là khéo, dở hay là hay, quyển sách ấy lấy lời bình phẩm của mình mà đánh giá, mà lại những người trong sách tác giả không muốn nói hết cũng nhờ lời bình-phẩm mà bổ thêm vào, những nơi trong sách tác-giả không muốn nói rõ, cũng nhờ lời bình-phẩm mà phát minh ra; người bình-phẩm mà xét được kỹ-càng nói được xác đáng, đã làm rõ thêm ý tứ sâu xa của người làm, lại giúp công suy nghĩ cho người đọc; thế thì cái bài bình-phẩm ở trên đầu sách tức là một bài chú-thích của quyển sách; nếu sách đã hay mà lời bình-phẩm lại khéo, thì mới có bổ ích cho người đọc, mà cái giá trị của quyển sách càng cao thêm; cái công người bình-phẩm với cái công người làm sách cũng không hơn kém nhau mấy.

Xưa nay cái sự-nghiệp danh-sơn vẫn là một nghề rất quí và rất khó, cái lý thì ai cũng phải công-nhận như thế rồi; muốn làm một nhà trước-thuật có giá-trị thì học-vấn tất phải giàu, kiến-văn tất phải rộng, lại phải có công khảo cứu, có công duyệt lịch, thì mới mong lập ngôn mà lưu danh bất hủ về sau. Ở xã-hội ta xưa kia chỉ học nhớ viết mượn, trừ mấy quyển chuyện bằng vận-văn lưu truyền ở dân-gian, nghề trước-thuật ở nước ta thật là chưa có. bây giờ nhờ có chữ quốc-ngữ, trong nước đã biết chuộng quốc-văn, người mình mới nhôn-nhao nô-nức, đua nhau về nghề trước-thuật, song những sách mới xuất bản bây giờ tuy nhiều, mà những người làm sách đủ tư-cách là một nhà trước-thuật, thì xem ra vẫn hãy còn ít, mà đọc những bài bình-phẩm, thì phần nhiều là khen phô tán nhảm, theo gió phất cờ, chỉ tâng bốc nhau lên, hình như có ý muốn lừa dối người đọc, cầu cho sách trôi chảy được nhiều. Cái sự-nghiệp danh-sơn là một nghề rất quí-báu xưa nay, đã vì người trước-thuật không đủ tư-cách mà giá-trị giảm mất một phần, lại vì phẩm-bình không được chánh đáng mà giảm mất hai ba phần, thế chẳng phải là một việc rất đáng tiếc lắm ru?

Vậy kỳ-giả xin thuật lại mấy lời bàn của mấy nhà luận-thuyết phương Tây để những nhà bình-phẩm ta cùng xét:

« Muốn xét cho thật đúng một pho sách, phải xét xem quyển sách ấy bởi đâu mà xuất hiện ra, sách ấy thuộc về văn phái nào, nguyên tính nó có những gì, trong có những gì là mới, nguyên ủy ra làm sao, toàn chuyện thế nào, chủ đích để làm gì, ý nghĩa thế nào và cách làm văn thế nào. Thế rồi sau lại xét đến cái giá-trị của dầu đề, cách hành-động của những người chủ động trong câu chuyện, những sự thực của nhân loại, cách viết văn hay dở thế nào, xem xong bản sách thì tư-tưởng ra được những gì ».

Nghề bình-phẩm một quyển sách, người phương Tây lấy làm khó mà trịnh-trọng như thế, ta há nên cho làm việc khinh thường mà gặp đâu nói đấy ư.

H. T. B.

Âu-châu điện-tín

(Indopacifi)

Ngày 14 Mai 1925

Cái chánh-sách tỷ-tài của quan Caillaux

Quan Caillaux trần thuyết cái chương-trình tài-chính của thứ dân nghị-viện có nói sẽ chi-thu sẽ định vào khoảng bốn nghìn triệu vì các lẽ sau này :

1° Phải tính tiền để hoàn các trái-khoản ; 2° Người tiền-nghị-hoàn trong mấy khoản 10 tỉ nữa ; 3° tiền của Đức nộp phải dùng hết thảy về việc tu phục các miền giải thoát và việc hoàn các trái-khoản của Đồng-minh.

Quan Caillaux nói muốn có đủ tiền chi-dụng các khoản thì trước phải tiết-kiệm hết sức, rồi trừng phạt những việc lậu về tiền tài. Nay đem lậu tiền tài ra ngoại quốc thì phải phạt một số tiền bằng 50% số tiền lậu và người phạm tội lại phải bồi công-quyền.

Tiền thuế về của kẻ tự sẽ bị đi. Ai lậu thuế lấy sẽ phải trọng phạt.

Bắt đầu từ ngày 15 Mai, tiền thuốc lá tăng lên.

Lập một sở bảo-hiểm. Các công ty bảo-hiểm thu lược bao nhiêu tiền phải nộp vào đấy lấy 1 là một nửa, nhà nước sẽ được một phần trong số tiền lời của các công-ty được quá 25 lần định. Nhà nước sẽ thu một phần lời của công-ty đều nhỏ.

Hễ số chi thu năm 1925 tính toán được quân bình, và số chi-thu năm 1926 nghị-viện nước-sẽ nhận xong, thì chánh-phủ sẽ bàn đến việc tính toán các trái-khoản bất định, việc hoàn dần các trái khoản ấy, và việc ấn-định cái giá tiền franc.

Việc chiến-tranh ở Maroc

Tình-trạng vẫn đang như cũ, không đánh nhau ở đâu cả.

Trong nhu đông và khu tây, các đồn vẫn tiếp được lương thực khi-giới.

Ở khu giữa, thống-chế Lyautey tiếp được một phần viện-binh, thì đã dự bị để giải cho mấy đồn hiện còn bị vây

Tòa nội-các nước Bỉ

M. Vandervyvere đã tập xong tòa nội các

Bộ mỹ-nghệ, bưu-hóa-xa do các quan thượng-thư tại chức chủ-trương.

M. Vandervyvere thủ-tướng kiêm bộ tài-chánh.

M. Heoders chủ-trương tư-pháp.

Đại-tướng Heilebaut chủ trương bộ quốc-phòng.

MẤY ĐIỀU NGHỈ ĐỊNH VỀ GIỐNG VẬT

Lâm khi xem cái thái-độ của giống vật có thể biết thời-tiết thay đổi thế nào. Người ta nghiệm ra rằng gà bỏi đất hồi lâu là gió sắp có cơn mưa. Mèo lấy chân kỳ mõm luôn, chim đập cánh nhiều, rùa bò lên mặt đất, vịt kêm rầm rĩ, cũng là trung-triệu sắp có cơn mưa cả.

Nhưn bay là là mặt đất cũng là sắp có cơn mưa, mà đang độ mưa nhẹn lại bay lên cao lại là triệu gần đến lúc nắng ráo.

Tin Trung-hoa

Trương-tác-Lâm và Phùng-ngọc-Tường

Mấy hôm nay ở Bắc-kinh và Thiên-tân đồn huyên truyền là Trương-tác-Lâm và Phùng-ngọc-tường sắp đánh nhau. Lại có tin đồn đường xe-hỏa Bắc-kinh và Phụng-thiên đã cấm chỉ vận tải hàng-hóa để chuyên chở quân lính. Lại có tin độ năm sư-toàn quân Phụng-thiên đã đến Sơn-hải-quan.

Ngày 7 Mai vừa rồi ở Bắc-kinh có mở cuộc kỷ-niệm quốc-sỉ, nhưng không có làm gì to lắm, linh cảnh sát cấm chỉ bọn học-sinh không được mở đại hội và cuộc du hành tự ý.

Quân đội Phùng-ngọc-Tường cũng mở cuộc kỷ-niệm ấy, có bắn 12 phát súng trái phá và xướng bài ca quốc-sỉ tỏ ra lòng đau-đớn xót thương.

Tin Trần-quỳnh-Minh

Độ quân học-sinh thuộc về quân đội Trường-thạch-Giới được chính-phủ Nga cấp cho hơn 40 cỗ súng lớn, bắn rất nhậy, cho nên đánh đâu được đấy, không đâu dám đối địch cả. Vì vậy mà Trần-quỳnh-Minh phải chịu thua không lấy sức đâu mà phản công được nữa.

Tin Ngô-bội-Phu

Chính-phủ Bắc-kinh tiếp được tin thám báo rằng Ngân-văn-Ngạc là bộ trưởng của Ngô-bội-Phu phụng mệnh Ngô đến Giang-tây và Chiết-giang càng cao phương tiếp bọn. Bộ lục-quân đã lập tức điện cho Lư-vĩnh-Tường phải đề-xét ngay về việc ấy.

Tôn-Khoa về Quảng-đông

Có tin Tôn-Khoa đã phụng mệnh của Đoàn-kỳ-Tụy bí mật về Quảng-đông, Đoàn hết sức tiến hành cái kế sách thống nhất nên muốn tới dụng Tôn-Khoa để lấy lòng đảng Tôn. Đoàn định cử Tôn-Khoa làm tỉnh trưởng Quảng-đông và cử Dương-hi-Mẫn làm đốc-lý nhưng đến nay Dương vẫn còn do-dự chưa tỏ ra ý theo Đoàn hay theo Đường-kế-Nghiêu ở đằng nào là hơn.

MỘT CÁI ĐẢO KHÓ LÀM ĂN

Cách đảo Jamaique một quãng, về về phương tây đi chỉ, có một cái đảo nhỏ, gọi là đảo Sa a. Đảo ấy và đảo Saint Eustache cũng bị người Hà-lan chiếm lấy trong năm 1634. Chung quanh bờ biển cao và dốc, ở trong thì chỉ toàn những núi cao, không có cây cối gì cả. Người Hà-lan lấy được ít lâu, lại bỏ không trông nom đến nữa. Sau người Anh đem dân đến ở đảo ấy, hiện nay được cả thảy 400 người. Nguyên đảo ấy là một cái núi lửa cũ cao độ 400 trước. Người Anh đi dân đến đấy lập một cái xã ở trong miệng núi lửa, vì cả đảo ấy chỉ có một cái cổ ấy là đất bằng phẳng mà thôi. Làng ấy đặt tên là Bottom, nghĩa là cái đáy. Dân cư ở làng ấy cái địa-vị giống như dân kiến ở trong một cái chén vậy. Ở trong làng ra ngoài, thì phải leo bực thang lên trên bờ miệng núi lửa, rồi từ đấy mới lại leo xuống dưới bờ bể. Trong làng không có một cây gỗ nào, mà dân cư ở đấy lại chuyên vào nghề đóng thuyền, mà thuyền ở đấy xuất sản lại có tiếng ở miền lễ Antilles. Vật liệu đóng thuyền đều là mua ở ngoài đem vào. Vật liệu đem vào trong làng đã khó rồi, đến lúc đóng xong thuyền mà đem được ra ngoài mới lại khó nữa, vì phải trục thuyền trong làng lên đến bờ miệng núi lửa, rồi từ đấy lại đem xuống cho đến bờ bể, thực là công phu nhọc-nhằn lắm lắm. Cái nghề làm ăn khó nhọc như thế, mà cái ăn cái uống lại khó lắm nữa, trong đảo không có suối, người ở đấy phải dùng nước mưa để dành mà ăn uống, độ nào lâu trời không mưa thực là khốn đốn.

MỘT PHÉP MỚI TRỪ BỌ GẬY

Bác sĩ William Rudoph ở bờ thị-nghị-đm cạnh sông New-Jersey mới tìm được một phép trừ giống bọ gậy. Cái phép ấy là dùng thanh phàn (sulfate de cuivre) cho vào nước. Chất thanh phàn không làm hại đến các giống vật, các giống sâu, cùng tôm cá, mà cũng không làm hư nước đến nỗi không dùng được.

Cứ kể ra thanh phàn cũng không đủ sức mà trừ được giống bọ gậy, phàng có thể trừ được giống bọ gậy, thì cho, cũng các chất khác là vì nó của giống bọ gậy cho đến khi nó biến hóa thành ra muỗi, khiến cho bọ gậy không có cái nuôi thân, phải nhịn đói mà chết, hoặc là ăn lẫn nhau đến hết thì thôi. Cái phép của ông hiện hơn và rẻ hơn là dùng dầu hỏa nhiều, vì muốn trừ bọ gậy ở một khu lớn, thì dùng tàu bay rắc bột thuốc trong một lúc là xong.

Những chỗ nước sâu, trẻ người ta cho thanh phàn vào trong một cái bao bước ở đằng sau một cái thuyền, rồi hoặc bơi hoặc vận máy cho thuyền đi, là tự khắc thanh phàn tan ra trừ hết đó ấn của loài bọ gậy.

Vì việc sau này mà bác sĩ tìm thấy cái phép ấy. Nguyên nước máy dùng ở New York ít lâu nay có mùi như cá. Sau xét ra thì biết trong nước có một giống trùng rất nhỏ, gọi ta synura. Người ta bèn cho thanh phàn vào trong các bể chứa nước, giống trùng ấy chết đi, thì nước mất hẳn mùi cá. Bác sĩ thấy thế nghĩ ra rằng thanh phàn có thể trừ được giống trùng ấy, mà không làm hại cho sức khỏe người ta, thì tất có thể ngăn trở được sự sinh hoạt của giống bọ gậy.

Như vậy thì sao không cho thanh phàn vào hồ ao để trừ những giống trùng nhỏ của giống bọ gậy ăn mà sống. Bác sĩ nuôi trứng muỗi cho nó nở ra bọ gậy, rồi dùng thanh phàn mà thí nghiệm, thì thấy một tí ti phần nước mà có một phần thanh phàn, thì các chất ăn của bọ gậy mất hết, bọ gậy tự khắc chết đói dần, mà không sinh ra muỗi được nữa. Bác sĩ đã thí nghiệm ở các đồng lầy New-Jersey, thì hiện nay ở đấy không có muỗi nữa.

Giải đáp những điều pháp-luật

CÂU HỎI. — Tôi có một việc như sau này xin nhờ ngài làm ơn chỉ bảo rõ ràng cho tôi, thì tôi lấy làm đội ơn ngài vô cùng:

Nguyên tôi có hai đứa con trai, một đứa lên 8 tuổi và một đứa lên 6 tuổi, nhưng đứa lên 8 tuổi, thì không có giấy khai-sinh, vì ngày sinh nó thì bố nó bị ốm nặng, nên chậm mất ngót một tháng, sau mới lên với người trưởng-phố để khai-sinh thì người trưởng phố nhất định không nhận cho khai-sinh nữa. Song bây giờ người cha chúng tôi thì chết đến nay đã gần hết tuổi, hằng con lên 8 tuổi muốn đi học, mà chỉ vì không có giấy khai-sinh. Vậy thì bây giờ sự bố phải làm thế nào cho thằng bé lên 8 tuổi lấy có giấy khai sinh được. Xin ngài làm phúc mà chỉ bảo cho, tôi lấy làm cảm tạ ngài lắm lắm.

TRẢ LỜI. — Người trưởng-phố ấy không có phép được từ chối việc biên tên đứa bé ấy vào sổ sinh, vì rằng theo như điều thứ 9 nghị định quan Toàn quyền ngày 14 avril 1914 thì trẻ con đẻ *nội trong hai tháng* phải khai sinh.

Bây giờ muốn vào sổ thì phải có một cái án của tòa án sơ-thẩm Hanoi mới được. Vậy nay phải làm giấy kêu với quan Bộ-lý tòa án Hanoi (Procureur de la République).

TIN CẤP-NHỈ-TÂN

Ngày 11 Mai 1925

Nhiều người Trung-hoa lại cuộc hội-nghị dự bị ở Pouping-thiên, có nói nay muốn cho người Trung-hoa và người Nga đồng lao cộng-tác với nhau về con đường hỏa-xa đông bộ Trung-hoa, thì phải thêm vào hỏa-xuất Trung-Nga một khoản phụ nói về đường hỏa-xa ấy.

Đường hỏa-xa từ Taitsikar đến Taonanfou vẫn đương làm.

Số quặng vàng của nước Nga xuất-cảng năm 1924 được 65 tấn.

Hàng-hóa ngoại-quốc nhập-cảng Kamtchatka không phải nộp quan-thuế. (Indopacifi)

HÀI ĐÀM

Độ này chán người lợ!

Độ này ở Hà-thành ta chán người lợ! Lợ gì? — Lợ sao cho được nhà rộng nhà cao lên xe xuống ngựa chăng? — Lợ sao cho được nhà cạnh mở bát suốt tháng trận cười chăng? — Ấy hay độ này thóc cao gạo hèm mà lợ độ chăng? — Không! lợ đây không phải là cái lợ ấy mà song là cái lợ riêng cho những khách ma-hồng ở Hà-thành, xưa kia trong mùa rét chỉ vì cái đó mà bỏnh bao, bây giờ đến mùa nực cũng chỉ vì cái đó mà... mà... mà lợ cái gì?... sốt ruột chứa!... mà lợ cái hết mùa *khán tuc*.

Cường sỹ

ĐÃ ĐẾN NGÀY LỢI DỤNG ĐƯỢC KHI NÓNG MẶT GIỚI CHƯA?

Người ta tìm cách lợi-dụng khi nóng mặt giới đã lâu. Về đời thượng cổ đã có chuyện ông Archimède dùng kính mà đốt cháy chiến-thuyền của La-mã cũng biết bao chuyện khác nữa nhưng kỹ thực cũng chưa ai phát minh được cách gì định thực.

Sau đây về thế kỷ thứ XVIII một người Pháp tên là Bernières có chế được một cái máy làm bằng hai cái kính lồi đặt trên một cái xe bốn bánh. Cái kính trên đường trong tâm là hai phần tây, thu ánh sáng mà chiếu vào cái kính dưới bề bằng nữa, cái kính dưới này lại thu ánh sáng mà chiếu vào một nơi thì khí nóng mạnh đến nỗi vàng bạc để vào đấy cũng chảy thành nước. Nhưng cái máy ấy chỉ dùng trong việc thí nghiệm, chứ chưa đem lợi-dụng được trong thực-tế.

Đến năm 1882 ở Paris lại có người thu ánh sáng mặt giới, vào một cái gương lồi hình chóp nón, đường trung-tâm rộng ba thước, để chiếu vào một cái nồi sắp-de làm cho nước trong nồi bốc thành hơi, đủ sức quay một cái máy in.

Hiện nay ở Phi-châu người ta dùng kính thu ánh sáng mặt giới mà đặt máy bơm nước ở sông Nil lên những nơi sa-mạc gần đấy, khiến cho có thể giồng giọt được.

Mới đây một người Pháp tên là Jules Guillot ở Vichy dùng kính thu ánh sáng mặt giới mà đốt máy để sức quay được một cái máy chế điện khí, và chứa điện vào máy riêng để dùng mà thắp đèn trong nhà.

Một người Pháp nữa tên là Marcel Moreau ở Californie lại chế một cái máy vừa dùng kính chiếu vừa dùng kính lồi mà thu ánh sáng lại, rồi chiếu vào một nơi, cái khí nóng có đến nỗi cái gì để vào đấy cũng chảy ra, hoặc hóa thành hơi. Để một miếng gạch vào đấy trong mấy giây đồng hồ gạch hóa ra nước, được mấy giây nữa nước ấy bốc ra hơi.

Cứ xem như việc trên này, ai tri chẳng có ngày loài người lợi dụng được ánh sáng mặt giới ở các miền nhiệt đới, để đốt máy chế điện-khí đem đi dùng ở khắp hoàn cầu.

Cái cảm-tưởng đối với các cô giáo và nữ học-sinh

(Trả lời bài viết ông Ng. X. T đăng trong số báo ngày 2 Mai)

Mới đây tôi đọc số báo 2435-2436 ngày thứ bảy 2 Mai 1925 về mục « Tự do diễn đàn » : « cái cảm tưởng đối với các cô giáo và nữ học-sinh » của ông N. X. T soạn có ý công-kích về cái lý-thuyết của tôi đăng số báo 2413 ngày thứ bảy tháng avril mới rồi.

Tôi đọc đi đọc lại bài lý có ba bốn đạo mà ẩn nghiệm mãi, không biết cái chủ ý của ông ta nói làm sao; mà lối trên lối dưới không thông nghĩa với nhau, trước đầu đề ông N. X. T. nói : Hoan nghênh cái mỹ ý để mượn cái đầu đề : cảm-tưởng đối với nữ-giới, mà sau thì thấy dàng toàn lời sông-kích hết thảy, thì làm sao mà gọi là cảm-tưởng đặng, mà lại hình như ông ta cũng hiểu lắm cái vấn-đề của tôi làm ra nữa, nên mới cho là « tôi thấy các cô giáo và nữ học-sinh đi dạo, mà lại trách những người trưởng-thượng không biết dạy bảo », thế thì ông phải đọc lại bài của tôi đã, chứ không lẽ tôi không phải nói thế, nhân vì bọn chị em nữ học trường Đồng-khánh đi dạo ngang qua mà sinh lòng cảm tưởng là bởi lẽ gì mà ra, chớ không nên nghĩ con gái đi ôm sách đi nhà trường, hay là làm cô giáo có trợ thì sang trọng rồi, đã tự-cách rồi mà bỏ phí công việc học tập trong gia-đình, sau khi có gia-đình, có gia-thất, ra đời đối với đời mỗi việc sơ suất, thì cũng thiệt hại nhiều bề, mà ông lại hiểu ra rằng : « ở nhà trường đúng vệ-sinh hợp lẽ sư-phạm, còn chi nữa mà không giao hết trách-nhiệm cho thầy đặng chăng ? » Tiếp xuống thì ông lại nói rứa mà ai ngờ còn đúc lộn lẻ ; về số những con sâu, con bọ, nghĩa là những « cuiếc người », Bàn học như thế, cả bài toán nói lớn vật, lớn chầy, không ai tài nào mà nghe cho đặng. Nay tôi cũng không muốn biện bác những lời nói của ông làm chi, chỉ xin bày tỏ ý kiến của tôi để độc giả nhân lãm, đặng hiểu rõ cái lời phải nông nổi.

Nguyên tôi nói : Người con gái ở với cha hiền thì đặng hiền, người dân bị gặp chồng là người quân-tử, tôi không bao giờ không hóa theo nên người quân-tử. Câu ấy là thế trong nghĩa câu : tại gia tòng phụ, xuất giá tòng phu ra đó; có lạ gì đâu, những hồ sách có câu : Phụ vi tử cương, phu vi thê cương, thì cũng lấy lẽ chính và lẽ thường mà nói, chớ đã là sự khuyên người thì không có thể đem lẽ biến và lẽ kỳ mà làm sự gián-giới ở đời đặng.

Còn cái lời nâng cao cái phẩm-giá mới mong lợi dụng các công việc tốt là nghĩa bảo-tồn cái nhân cách, cũng do cái sự thông dụng của thời-đại bây giờ, có ai lại được phép chê-xét, dù cho kẻ tối-đòi cũng là đồng nhân loại huống chi người đàn bà ở giữa xã-hội. Còn cái thiên chức về sự sinh-dục, nghĩa là nói người đàn bà là vô dụng, không có bị-vọng gì cho xã-hội.

Còn cái lời kết-luận của tôi nói : phải văn chương muốn khuyến-khích người phải làm cho lòng người cảm phục, nghĩa là nói sự tuần-tuần thiện dụ, đem lời hòa-bình ôn-hậu, mà nói cho người ta cảm, mới sửa đổi được tính nết, cũng vì như muốn xướng khởi lên một việc gì, thì phải nói cho lòng người phấn phát lên, nhiên hậu mới thâu được cái hiệu-quả, nếu đem những lời thô bạo mà nói với người thì càng thêm một cái ác cảm, chớ không ích gì cho nhân-tâm, bởi vậy mà tôi bàn sự giáo-dục, muốn tìm cho ra cái thiện-sách và nghiên-cứu cái nguyên-nhân, ngõ hầu mong đặng chút đỉnh mà bổ cứu cho sự khuyết điểm đó mà thôi, để đành rằng sự hay với sự dở, do tại tâm tính của người ta, song cái tâm tính ấy trời sinh ra, hay là người tạo ra, vì trong gia-đình thế-giáo, hay là ngoài tiêm nhiễm mà hóa theo, thật đều có cái nguyên nhân trước khởi, nếu bỏ tìm đặng cái nguyên-nhân ấy, mới đem sự giáo-dục thi-hành cho hợp phép, thiện-sách là thế.

Lời bèn ý cạn, cũng gọi là góp một vài lời trần đàn ngôn luận, ai có lỗi tại nghe con mắt thấy lọa điều nhất chẳng mà làm, chớ tôi có muốn làm thầy ai đâu, mà ông N. X. T. lại nói « trước hết phải liệu học-vấn mình có đang làm thầy không đã », thưa phải, học-vấn văn-chương của ông T. mới đáng làm thầy, cái đó tự hữu công luận định bình, còn lời nói của một người dân ông mày râu mà đối với một người dân bà con gái, đem lời tục tĩ kĩ iếm nhẹ phê bảy trên tờ báo-chương, thiết tưởng cái nhân-cách của ông làm sao thì độc-giả cũng đã lượng biết, bất tất tôi phải nhiều lời.

Đạm-Phương nữ-sử

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 29 độ
15 giờ 32 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.		15	00
— nhì,	—	14	10
— ba,	—	13	60
Thóc hạng nhất,	—	9	00
Bắp ngô	—	10	10

Giá bạc. — Kể từ ngày 14 Mai 1925. giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 f. 80.

Tàu sang Pháp. — Tàu *Bangkok* mang thư sang Pháp đến ngày thứ bảy 16 mai hồi 15 giờ ở Haiphong sẽ chạy thẳng đi Saigon. Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe lửa 6 giờ 20 sáng 16 mai.

Tại sở Bưu-điện Hanoi ngày 15 mai sẽ mở một *Guichet* phụ từ 20 giờ đến 21 giờ.

Trong ngạch cai-tạ. — Cái tin đồn rằng quan cai-trị Fillion nguyên Công-sứ Yên-bày vừa bết hạn nghỉ ở Pháp sang bổ đi chủ tỉnh Nam-định nay xem ra có phải đích thực. Nghị-định lấy chừng nay mai thì quan Toàn-quyền sẽ ký.

M. Gautier là biên-tập hạng nhất trong ngạch cai-trị ông sự tại tòa nhất phủ Thống-sứ nay có tin đổi đi Phủ thọ lĩnh chức phó Công sứ tỉnh ấy, thay M. Lucien Le Gnénédal là phó cai-trị đổi đi Nam-định.

Đi công-cán tại Tân-thế-giới. Trong mấy số báo trước kia bản quán đã nói rằng chính-phủ cử quan Giám đốc chính-trị Delamarre đi khám xét các bọn lao-động của ta đi làm thuê khảo-sát cách thức làm ăn của người mình bên đó thế nào và nhân đã gần đến ngày hết hạn hợp đồng của bốn nghìn hợp-thuyền thì quan Giám-đốc Delamarre sẽ trù tính xem có cách nào khỏi phải cho cả bấy nhiêu người cùng về một lúc không.

Việc cho thuê ruộng bỏ. - Nghe nói điều lệ về việc cho thuê các ruộng bỏ ở địa-hạt 1ST-làm tỉnh Nam-định nay đã thảo xong rồi, chỉ nay mai đệ lên quan Thống-sứ duyệt y. Những khu mà Nhà-nước cho thuê lấy ước độ hơn 400 mẫu và chỉ trông cói được tốt đi. Thời hạn cho thuê định là ba năm.

VI ĐI XA MÀ BÁN

Hỏi tại số 42, phố Félix Faure Hanoi

Xe ô tô « Staderacker » 6 Cylindres 18 mã-lực, còn tốt lắm — 7 chỗ ngồi (hai ghế xếp) rất nhiều đồ phụ tùng sửa bánh mới — Máy hãm mới — Accumulateurs mới — Máy bơm nước xăng Zénich — Thực là một dịp rất tốt.

Giá bán : 2500 đồng.

HIỆU BÀO-CHẾ :

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

MẪN MỐI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) ở xin

Tòa Thượng-thẩm. — Sáng hôm nay tòa Thượng-thẩm xử những việc sau này :

Trẻ con đánh chết người lớn. — Tên Vũ-N lên mới có 16 tuổi, một hôm thấy bố đẻ đánh nhau với một người liền chạy về lấy một cái gậy, vác ra đánh hòi cho bố, nó đánh thế nào trán ngay vào chỗ phạm người ấy lăn ra chết liền. Vì Vũ-Nhiên chưa đến tuổi trưởng thành phạm tội, nên tòa Nam-án tỉnh Bắc-ninh phạt giam tại nhà Trừng-trị trong 2 năm. Tòa Thượng-thẩm lại y án nhưng bắt phải bồi 50 đồng cho nhà khổ chủ.

Cướp tiền và đánh chết người. — Có một người ở cạnh làng Lương-đông tỉnh Thái-bình mang 4 đồng bạc sang làng lý mua mạ Nguyễn-duy-Trị biết người lý có tiền rủ bạn là Nguyễn-đỗ-Thân là người làng đến đường đánh cướp lấy tiền. Bọn lý đánh người khổ chủ thế nào chẳng may trúng vào chỗ phạm chết. Tòa Nam-án tỉnh Thái-bình phạt Nguyễn-duy-Trị, Ng-đỗ-Thân, Đỗ-v-Đình và Ng-đăng-Trịch mỗi tên 3 năm tù. Tòa Thượng-thẩm tăng tội tên Trị lên 5 năm và y phạt những tên khác.

Giả mạo. Ngô-văn-Luận là lý-trưởng bị thưa mạo ký tên của một người làng là Trần-v-Hanh lên tòa sứ Linh tiền của một người tỉnh khổ đỏ đóng ở tỉnh Thái-nguyên, phải tòa Nam-án tỉnh Hải-dương phạt 25 quan được tòa Thượng-thẩm tha, vì xét không đủ chứng cớ.

Ăn cướp. Tòa Nam-án tỉnh Bắc-ninh phạt Trịnh-Khuê, 5 năm khổ sai về tội đồng đảng vào nhà một người tên là Ng-v-Mân ăn cướp Tòa Thượng-thẩm y án.

Muốn bán một cái xe đạp trẻ con (10 tuổi) còn tốt lắm.

Hỏi tại số 42, Boulevard Gambetta.

Các hành-khách đi tàu « Angkor ». — Trong số các hành-khách đi tàu *Angkor* ở Marseille khởi hành ngày 7 mai 1925 có quan cai-trị L'Hel, oauch. các quan p ó cai-trị Destenay, de Conchy và Gautier, các quan Y-sư Borvat, at, Patteran, v. v...

Một nhà bưu-cục phụ ở phố hàng Bồ. — Trong một số trước, bản báo đã nói rằng tại phố hàng Bồ số 79, kể từ ngày 16 mai trở đi, sẽ đặt một nhà bưu cục phụ (recette auxiliaire des postes).

Những công việc của nhà ấy làm, nay kể lại như sau này :

1· Bán các thứ tem của bưu-cục (timbre-poste) và các thứ tem thay cho giấy tiu-chỉ và các thứ tem khác.

2· Gửi các thư từ và các vật thường.

3· Nhận các thư và vật gửi *recommandé*.

4· Phát các *mandat-poste* nội trong Đông-dương và số tiền không quá 200 đồng.

5· Trả tiền cho các *mandat-poste* ở Đông dương và số tiền không quá 200 đồng.

6· Phát các *mandat poste* sang Pháp, Algérie, Tunisie cùi thuộc-địa Pháp, các nhà bưu cục Pháp tại ngoại quốc và số tiền không quá 200 francs.

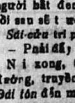
7· Trả tiền các *mandat poste* của các nơi trên ấy và số tiền không quá 200 francs.

Nhà bưu cục phụ này ngày nào cũng mở, sáng từ 8 đến 11 giờ và chiều từ 14 đến 18 giờ, trừ các chủ-nhật và ngày lễ không kể.

Ngạch Học chính. — M. Lê-văn-Nguyên, cựu sinh Sư học nay bổ phụ tá ngạch Học-chính lương mỗi tháng 15 đồng.

Ngạch Công-chính. — M. Hoàng-hữu-Kiệu công chính chuyên môn tá sự hạng ba được phép 30 ngày lĩnh cả lương, nghỉ tại Trung-kỳ.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès

54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN

(Capsules huile de foie de morue)

Mỗi ngày uống hai viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.

Giá mỗi lọ : 0$90

Hết cả rồi. — Nhiều người ở xa gửi thư và giấy thép về bản-báo để mua về cuộc đánh số « Lập đài kỷ-niệm các chiến-sĩ trận-vong » Hiện tại bản-báo và các cửa hàng lớn tại Hà-thành đều hết cả, không còn một vé nào. Vậy xin các người đã gửi tiền về cho bản-báo thì bảy bình tâm một hai bữa nữa, họa may ở các nơi xa không bán hết gửi về trả, thì bản-báo xin mua giùm hộ các ngài.

Lạ một cái xác trong hồ Hoàn-kiếm — Hôm qua đã nói không biết có ly thú gì mà hàng năm cứ lại tìm ra nhiều lại thích chết trong hồ Hoàn-kiếm như thế.

Hồ 8 giờ 25 phút hôm 13 người ta lại vớt được một cái xác một bà già chừng 54 tuổi tên là Ng-thị-Hai ở số nhà 4 đường Huế. Khám biên thì không có thương tích gì khả nghi, nên đã cho mang vào nhà xác.

* * *

Lại hồi 2 giờ hôm ấy người ta cũng thấy một cái xác bà cụ già chừng 70 tuổi nằm chết ở bờ sông ngay nhà Đoan trông sang. Khám trong người không có thương tích gì nên đã cho mang vào nhà xác.

RẠP CHỚP BÓNG PHỐ HÀNG BUỒM

FAMILY-CINÉMA — HANOI

Tuần lễ chiếu bóng rất đặc biệt !!!

Từ thứ bảy đến thứ sáu 15 Mai 1925

Mỗi ngày ba buổi chớp

CHIẾU ĐẠI PHIM ẢNH TÂU

chuyện Tàu

ÁI-TÌNH VÀ PHÉP CÔNG-CHÍNH

« Amour & Justice »

Phim ảnh này của hội làm phim Tàu ở Thượng-hải làm ra chụp tại nước Tàu — kể từ vai nam đến vai lớn đóng trò, toàn là người Tàu cả.

Phim Tàu cần hỏi làm ảnh Tàu lần này mới chiếu ở Đông pháp này là lần thứ nhất.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Hội-đồng thành-phố. — Đến thứ tư 20 Mai 1925, đúng 20 giờ 45, hội-đồng thành-phố sẽ họp kỳ thường lệ tại buồng hội đồng ở tòa đốc-lý để giải quyết những vấn-đề sau này :

Cất đặt hội-đồng thành phố và cử một viên thư-ký.

Bầu hai viên phó đốc-lý ;

Cử các hội-viên vào những tiểu ban-đồng ;

Xét các số chi-tiêu vân vân.

Hội đồng thiện. — Đến tối thứ hai 18 mai 1925, đúng 20 giờ, hội Đồng-thiện sẽ họp đại hội-đồng tại số nhà 33 phố Đầu-cầu để bàn định các công việc hồi năm 1925 và nghe đọc bản điều lệ hội mới sửa đổi lại đã được quan Thống-sứ Bắc kỳ duyệt-y.

Nghe nói hội Đồng thiện có tất cả những 250 hội-viên mà một kỳ hội-đồng trước họp để công cử việc thư-ký coi hội chỉ được có bảy ông lại hội đồng thì thực lãnh-sự quá.

Một hội rất đáng-dân như hội Đồng-thiện, nay lẽ nhờ có M. Thu làm thư-ký lo giáp công việc hội, mới đầu đơn xin hội-đồng thành-phố trợ-cấp cho, hiết đâu rồi chẳng được như ý để hội thêm một số tiền để khoáng trương việc công-ích.

Hội thể-dục. — Nghe nói hội Bắc-kỳ Thanh niên thể-dục cũng có đầu đơn xin 1 ành phố tiền trợ cấp thì chừng đến kỳ hội đồng này sẽ xét tới, mong rằng các ông hội-viên ta về việc công-ích sẽ tán-thành cho, để hội Bắc-kỳ Thanh-niên có cơ ngày thêm bành-trướng.

Trẻ con lạc. — Vũ thị-Phác 31 tuổi nhà ở hàng Kinh bắt được một đứa con gái độ lên ba tuổi lạc đi qua nhà.

Ng-phong-Tảo ở Quan-khẩu trình mất người em trai 12 tuổi tên là Ng-văn-Tuấn từ sáng sớm ngày thứ ba 12 Mai.

Vũ thị-Thu ở Qui-nhơn trình mất người em trai 12 thổi tên là Đỗ-văn-Vinh từ ngày 12 Mai.

A Sam lên 7 tuổi, lạc ở đê Cửa-cấm ngày 9 Mai trước thì nay đã giao giả mẹ nó tên là Toàn-Chi 49 tuổi, nhà ở phố Maréchal Pétain không có số.

Giấy cấm cước đề dùm. Chú Khách Lương-Cát 44 tuổi bị lính cảnh sát bắt được không có giấy cấm-cước thì ngày hôm qua đã giao cho sở mật-thám xét.

Ngã ô-tô. Ngày hôm qua ở phố Khách xảy ra cái nạn ô-tô, một người đàn bà hoàn chai bị ô tô đè chết, sau vực vào nhà thương bẩy còn thoi thóp. Nghe nói lỗi tại người đàn bà đang đi ở bè đường thấy ô-tô đi gần tới nơi thì lúi cúi chạy qua đường nên người tây lái vận tài khó kịp hãm xe lại được.

NAM-ĐỊNH

Đổi nữ thay mới. — Dân làng Bảo-cốc, tổng Trình-xuyên-thượng, huyện Vụ-bản, thuộc tỉnh Nam-định, nhân lớp hương-hội sẽ đã mãn khóa, bàn lớp hương-hội mới.

Nhân lớp đổi cũ thay mới này, hương-hội định đến mồng một tháng tư dư (22 mai) là là ngày đại hội-đồng, đem tuyên hương-ước, điều-thuyết, để cho trong làng ai nấy đều tuân theo. Hương-ước sẽ đọc từ đầu đến cuối, gồm cả phần thứ nhất và phần thứ nhì. Điều thuyết thì định về mục tránh xa ô-tô và luật về đi đường và các mục như là mục vệ-sinh, mục cứu ôa.

Tôi nay được dân-làng tin cậy, bàu lên làm phó hương-hội, tôi quyết cùng với viên chánh hương-hội và hương hội già công sắng sức mưu công-ăn trị công-ích, cho việc cải-lương hương chính chóng được thành hiệu.

Phó hương hội, Cương lại cảo

BẮC-NINH

Quan Chánh mới đã tới Bắc-ninh hồi 4 giờ chiều ô ô tô tư. Các quí quan, các quan tỉnh, các quan p ủ huyện và các viên chức tòng sự tòa sứ đến tòa nghênh tiếp đông lắm. Tư cửa dinh quan Chánh đến của ô, có cắm cờ ngũ hành để nghênh tiếp ngài.

Kỳ thi bằng Sơ-học yếu lược. — Hôm 11 Mai vừa rồi ở Bắc-ninh đã bắt đầu thi bằng sơ-học yếu lược.

(Còn tiếp kỳ sau sẽ tiếp theo).

Số 190

THÚY-HỦ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Sài cửu tri-phủ đáp rằng :

— Trong thư thân-phụ tôi có nói : Vừa rồi quan thái-sư tòa *Tư thiên giám* đã tâu rằng đêm xem thiên-văn, thấy tả-tinh chẳng làm thì trong khoảng *Ngọ, Sở* tất có người nổi loạn, nên phải lưu ý xem xét để mà tiễu-trừ. Và lời đồng-rao lại có bốn câu rằng : « *Hảo quốc nhân gia mộc, đao bình điểm thủy công. tung hoành tam thập lục, bá loạn tại Giang-đông* » vì thế dặn tôi phải phòng thủ rất cẩn-mật.

Hoàng văn bình ngẫm-nghĩ một chút, rồi cười mà bảo rằng :

— Dám hỏm đại-nhân ! Việc này không phải ngẫu-nhiên vậy.

Hoàng-văn-bình lấy bài thơ sao được ở trong tay áo đem ra đệ trình *Sài-cửu* tri-phủ mà rằng :

— Ai ngờ chính ở chỗ này !

Sài cửu tri-phủ xem xong, liền nói :

— Đây là một bài thơ có giọng mưu-phản, đại-huynh tìm được ở đâu thế này ?

Hoàng-văn-bình nói :

— Đêm qua tôi không dám tiến vào trong phủ, quay ra bờ sông, không biết lấy chi tiêu-khiển, mới trèo lên *Tâm dương-lâu* để hóng mát và ngắm xem phong cảnh. Chỉ ỗ ấy nhiều người đi vịnh, tôi bỗng trông thấy ở trên tường vô có bài này là một bài mới đề.

Sài-cửu tri-phủ nói :

— Không biết kẻ đề thơ này là hạng người nào ?

Hoàng-văn-bình nói :

— Cuối bài có viết một câu rằng : « *Vận-thành Tống giang đề* »

Sài-cửu tri-phủ nói :

— *Tống-giang* là người thế nào ?

Hoàng văn bình nói :

— Trong bài hẳn đã có câu « *Trời xanh ghen ghét chi ta hau đến nỗi bị thích chữ đày giang-châu* » xem thế thì rõ ràng là một tên tội tù bị đày ở trong lao-thành vậy.

Sài-cửu tri-phủ nói :

— Một tên tội-tù thì phỏng làm chi nổi !

Hoàng-văn-bình nói :

— Đại-nhân chớ coi thường. Vừa rồi đại-nhân thuật chuyện mấy câu đồng-dao ở trong thư của quan thái-sư ta thì chính là ứng ngộ ẩm vào người ấy đó.

Sài cửu tri-phủ nói :

— Sao lại biết vậy ?

Hoàng-văn-bình nói :

— Câu thứ nhất nói : « *Hảo quốc nhân gia mộc* » nghĩa là cái người làm hảo-tán tiền-lương của nhà-nước, tất đều chữ *gia* mà dưới có chữ *mộc*, thế không phải chữ *tống* là gì ! Câu thứ hai nói : « *Bảo-bình điểm-thủy-công* » nghĩa là cái người gây việc bình-đao, tất bên chữ *thủy* mà có chữ *công* đứng, thế không phải chữ *Giang* là gì ! Người này đã họ *Tống* tên *Giang*, lại đề bài thơ có giọng mưu phản. Nếu ta trừ được tội quả là một cái phúc lớn cho muôn dân.

Sài-cửu tri-phủ lại hỏi rằng :

— Còn câu « *Tung-hoành tam thập lục, bá loạn tại Sơn-đông* » là nghĩa thế nào ?

Hoàng văn bình đáp rằng :

— « *Lục-lục* » hoặc là trở năm, hoặc là trở số. Còn câu « *Bá loạn tại sơn-đông* » thì huyện *Vận thành* tức là địa phận tỉnh *Sơn-đông* đó ! Thế là bốn vần đồng-rao đều đã ứng nghiệm.

Sài-cửu tri-phủ lại nói :

— Chẳng biết người này có ở đây không ?

Hoàng văn bình nói :

— Tôi có hỏi tên tửu-bảo ở đây thì bẩm nói là người này mới đi thư trong ngày hôm qua. Vậy việc này ứng chẳng khứ gì, chỉ đem quyển sổ ở trong lao-thành ra mà tra-xét thì tự khắc biết rõ.

Sài-cửu tri-phủ nói :

— Đại-huynh thật là một người cao-kiến !

Nói xong gọi người lấy quyển sổ bên tên các tội-nhân ở trong lao-thành ra xem. *Sài cửu* tri-phủ xét kỹ một lượt thì ở dưới cuối cùng, quả nhiên có một kẻ tội-tù tên gọi *Tống-giang* mới đày đến trong khoảng tháng năm vừa rồi.

Hoàng-văn-bình trông thấy, liền nói :

— Người này quả nhiên ứng-nghiệm vào câu đồng-rao chớ còn coi thường. Nếu ta chậm-trễ thì sự cái tin này tiết-lộ ra ngoài mất, kịp nên sai người bắt đem giam vào ngục tối, rồi sau sẽ tương-nghị.

Sài-cửu tri-phủ nói :

— Đại-huynh thật là mưu-kế !

Nói xong sai nấy về nhà lấy đồ khí-giới, rồi cùng nhau đến *Thái hoàng-miếu* đợi ở đấy.

Một người nghe lệnh, ai nấy đều về lấy khí-giới. *Đái-tôn* tức khắc đăng phép thẩm-hành, thẳng tới lao thành, đẩy cửa vào sai-sự-phong đề tìm *Tống-giang*.

Tống giang trông thấy *Đái-tôn*, vội-vàng tiếp đón mà bảo rằng :

Hôm qua tôi vào thành tìm khắp mọi nơi, mà chẳng thấy đại-huynh đâu, một mình buồn bã, tôi mới đến uống rượu ở *Tâm-dương-lâu*. Trong hai ngày hôm nay, tôi thật say rượu quá !

Đái-tôn nói :

— Hôm qua đại-huynh viết những câu gì ở trên *Tâm-dương-lâu*.

Tống-giang nói :

Sau khi rượu say, bẹ đâu nói đấy, còn nhớ sao được.

Đái tôn nói :

Vừa rồi quan phủ truyền lệnh cho tôi phải đem nhiều người đi bắt một tên tội phạm đã đề bài thơ có giọng mưu phản ở trên *Tâm dương-lâu*, tên gọi *Tống-giang* người huyện *Vận-thành*, tôi rất lấy làm kinh ngạc, phải đánh lừa bọn công sai đến hợp ở *Thanh-hoàng-miếu*, đã lên đến đây báo trước cho đại-huynh biết. Bây giờ đại-huynh nên nghĩ mưu kế chi mà giải cứu cho được.

Tống-giang nghe nói, bứt đầu bứt tai, phân-vân kêu khổ mà rằng :

— Nếu vậy thì lần này tôi tất chết mất mà thôi.

Đái-tôn nói :

— Tôi nghĩ được một kế này, không biết thế nào. Bây giờ tôi không dám chậm trễ, phải quay trở về, đem người đến bắt đại-huynh thì đại-huynh sử bà đầu xóa tóc, phóng về hòa ra, giả-cách làm một người điên-rồ, nói bát làm-nhảm, bạ đâu nói đấy, rồi bấy giờ tôi sẽ liệu kế về bẩm với quan phủ.

Tống-giang nói :

— Mấy lời chí giáo, tôi xin cẩn tạ, còn mong đại-huynh hết lòng cho-chỏ cho.

Đái-tôn thì-biệt *Tống-giang*, thẳng-khắc trở vào trong thành, đến *Thanh-hoàng-miếu*, đem bọn công-sai thẳng tới lao-thành, giả-cách quát-tháo mà bắt rằng :

— Người nào tên gọi *Tống-giang* mới bị đày ra đây.

(Còn nữa).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mê-ca.
15 chân-kính
Mặt số kim
có chữ dạ quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI

金泰正獅號
茶名
CHÈ ĐẬU XUÂN SỚM

Bản-hiệu có nhiều các thứ chè đầu xuân rất tốt được các nước lấn thưởng. Hiện nay có hai thứ chè Như-ý và Tam hỉ « Liên-tâm đầu xuân ». Xin các ngài quang-cố cho những chè thơ sau này :

Chè Như-ý — Chè Tam-hỷ
Chè Ngô-phú — Chè Thiên-thai
Chè Minh-thái — Chè Tam-nguyên
Chè Kim mận

Những thứ chè đầu xuân này là những thứ chè thượng hảo hạng chỉ có ấn-hiệu sang trước hơn nữa mà bản đã được nhiều các ngài công nhận. Vậy bản-hiệu xin kính mời các ngài chiếu cố cho, bản-hiệu lấy làm bản-hạnh lắm.

Kính trình
KIM-THÁI
HANOI : Số nhà 3, Phố hàng Ngang, Téléphone 480.
HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách, Téléphone 272.
2101

NHÀ BÀO-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiêu tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất : Santalol chất : Salol và chất : Uroformine
Giá 1 $ 80 một hộp

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bất đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người. bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống :

Cachets du Docteur Nofal
0 $ 95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng.

Nếu phổi yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhẩm, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay !

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.
Giá tiền là 0 $ 90.
Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.
Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

KỲ THI KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đến hỏi bản-quán, thì cho biết cái bì in ở từ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quấn ấy, để cho người làm đỡ tìm kiếm. Xin các ngài thường hay kỹ lưỡng vẫn tắt, hoặc thêu quá, không sao đọc được, thành ra chiều lòng bản-quán không biết ai mà trả lời.

Toàn hạt Bắc-ninh đặt 3 trường thi : một trường ở tỉnh lỵ Bắc-ninh, một trường ở Lạc-thổ thuộc phủ Thuận-thành và một ở Gia-thụy thuộc huyện Gia lâm. Fa trường cùng thi một ngày nên cùng một đầu bài. Các bài thi cùng là nhời dặn các ông Hội-đồng chấm thi xin đăng như sau này :

Âm tả quốc ngữ

Nói về nhẽ phải học chữ quốc ngữ

Chữ quốc-ngữ là một thứ chữ thật có ích cho dân bản-quốc, vì chẳng ai phải học lâu năm mới biết mà học chữ quốc-ngữ thì trong một vài năm, dầu một người tư-chất lắm thường cũng đọc được thư từ vãng lai và các giấy má việc quan làm bằng tiếng ấy. Vả lại những người bận việc sinh nhai không có thì giờ nhàn mà học nho tự, chỉ học chữ quốc-ngữ cũng có thể khai-trí được.

Bây giờ sự tứ-họp xuất hiện ở xứ này, tuật là nhờ có chữ quốc-ngữ làm môi giới. Mọi người đều xem được các sách tân thư, cách-trí, nhật báo, dầu người không biết chữ nho cũng hiểu được, thời ai nấy đều phải học chữ quốc-ngữ.

Câu hỏi

1° Cắt nghĩa chữ : tư cấu tầm thường người bận việc, khai-trí, lưu tâm.

2° Cắt nghĩa câu này : nhờ có chữ quốc-ngữ làm môi-giới.

3 Tại làm sao người làm thợ, kẻ nhà quê cần phải đi học ?

Luận quốc ngữ

Hàng năm trong làng anh có mở hội vào đám để tế thần. Anh viết thư cho bạn anh kể công đức của ông thần làng anh và tả cảnh ngày vào đám ấy cho bạn anh biết.

Tính đố

1° Một người lái buôn nhận được 1400 litres dầu hột, giá mua mỗi hectolitre là 52$. Người ấy có ý muốn được lãi tất cả 280$; hỏi người lái buôn ấy phải bán mỗi litre dầu là bao nhiêu ?

2° Biết rằng một thoi vàng nặng được 3 Kg. 33 ; vậy thì người ta có thể làm được bao nhiêu vòng vàng, mỗi cái vòng nặng là 23 gr, và còn thừa lại bao nhiêu vàng ?

Âm-tả chữ Pháp

Le bambou

Le bambou est une plante très utile aux Annamites. Tous les villages du Tonkin sont entourés d'une haie vive en bambou. Avec le bambou, le paysan annamite construit la charpente de sa maison, tresse ses paniers, ses nattes, confectionne ses meubles. Le batelier en fait son radeau, sa pirogue, sa perche ; le musicien, sa flûte et son violon. Des ouvriers habiles arrivent à faire, avec le bambou, des chapeaux, des jouets, des pipes souvent très belles.

Les pousses de bambou sont un mets très estimé des Annamites.

(Dịch bài ấy ra quốc ngữ)

Ai tin. — Bản-quán được tin buồn rằng M. Trịnh-quang-Tấn, mới tạ thế tại Cao-bằng ngày 11 mai 1925. Đến ngày 15 mai 1925 sẽ rước linh-cữu về an-táng tại quí quán là làng Cổ by, Bắc-ninh.

Vậy bản-quán có mấy lời kính viếng M. Tấn và chia buồn cùng quí-quyến.

LỜI CÁO-PHÓ

Chúng tôi lấy làm đau-đớn có lời kính-cáo các quan, các cụ, các ông, các bà biết rằng bào-đệ, thân-phụ, nhạc-phụ, tổ-phụ chúng tôi là :

M. TRỊNH-QUANG-TẤN
Hàn-lâm-viện tu-soạn
Kỷ-lục ngạch tòa sứ
hưởng thọ 60 tuổi

bất hạnh tạ thế tại tỉnh Cao-bằng ngày 19 tháng tư ta vừa rồi.

Đến 23 ta này tức là 15 tháng năm tây, chúng tôi sẽ rước linh-cữu về an-táng tại nguyên-tịch ở làng Cổ-by, huyện Gia-lâm, tỉnh Bắc-ninh.

Bào-huynh : Trịnh-quang-Dzu, tri-huyện tri-sĩ
Vị-vong nội-ân
(thứ thất) : Nguyễn-thị-Lịch
Cô-sai-tử : Vân
Trương
Trình
Liễn
Tế-tử : Vũ-đức-Thịnh
Ngô-Tập
Trần-văn-Thìn

Nữ tử đồng nội ngoại tôn đẳng đồng bái cáo.

Lời đăng này thay lời cáo-phó.

Cũng muốn tự tử hay sao ? — Hồi 7 giờ sáng hôm thứ tư 13 mai là lúc ai nấy lên lỏa ở Hanoi đi Nam-định vừa chạy khỏi ga Bắc-ninh một tý, thì thấy một người con gái độ hơn 20 tuổi chạy xấn vào, nằm ngang trên đường sắt ở ngay chỗ kilomètre 29. Người tài xế hãy giờ cuống lên, dù hết sức hãm cũng là vô hiệu, đương khi bối rối ai ai cũng chắc rằng người con gái kia tất phải thịt nát xương rơi, khó lòng cứu được, thì may đâu có người tài xế tên là Tiến vừa đi xe qua đấy, thấy vậy với vàng nhảy sổ xuống xăn vào vừa kéo được người con gái ra thì xe lửa vừa chạy đến.

Khi xe lỏa hầm lại mang người con gái lên toa hỏi thì không nói duyên cớ làm sao cả, các viên chức sở xe lửa bèn đem lên Thị-cầu mà giao cho sở cảm để xét cẩn cước.

Cứ hiện tình mà xét thì người con gái này không phải vì thóc cao gạo kém đói ăn kém mặc, hay là tật bệnh ốm chi mà phải liều mình. Hay là vì tình duyên ép uổng mà định liều kết 20 tuổi xuân xanh.

Nhưng ta cũng khen tấm lòng can đảm của M. Tiến kể cũng là ít có vậy.

SƠN-TÂY

Đá bóng thi. — Nhân ngày hội Jeanne d'Arc hội đá bóng Club Junior Sơn-tây có hiến bà con hàng tỉnh một cuộc vui như thường ngày hội là cuộc đá bóng thi với hội linh Tây (9e colonial à Tong) đá ngay ở miếng đất trong thành, chưa đến giờ khai cuộc bà con đến xem đông như nước chảy, chung quanh bãi quần đều chật nich tất cả, mà lại còn bao nhiêu người như về phần bà con ai cũng nói là bên C. J. S. thua ít ra là nửa tá (6 vàn), vì sức lực bên 9e C. T. khỏe mạnh và to lớn gấp hai người bên C. J. S. mà bên C. J. phần nhiều là đá chân không, không mấy người đá bằng giầy và lại bên 9e C. T. có M. Schiengger dit Phượng là một tay đá bóng có tiếng ở Hanoi.

Đến giờ khai cuộc thì viên đại tây làm trọng tài nổi hiệu cho hai bên tranh đấu, bên C. J. S. áo trắng quần đen, bên 9e C. T. áo đỏ quần đen.

Thì giờ thứ nhất bên C. J. S. đá trước, thoạt tiên vào toàn được mấy vàn ngay, vì người mình yếu quá không đá sức mà tranh lại được ở trước cửa goal bên 9e C. T. mãi sau này người ailes gauche mang bóng lên rồi chuyền ngay vào sát cửa goal, người avant centre, inter và aile droite với vàng xô vào làm cho goal và arrière cuống lên tứ tán ra không đỡ được, quả bóng cứ từ từ mà chui tọt vào goal bên 9e C. T. Người trọng-tài nổi một thôi còi vừa dứt thì biết bao nhiêu là tiếng vỗ tay vang lừng một góc thành. Còn như bên C. J. S. cũng xuýt thua mấy vàn như mà arrière và demi tranh rất là kịch liệt.

Đến thì giờ thứ hai, hai bên lại vào tranh đấu rất là hăng hái, bên C. J. S. lúc lấy lấy làm đà lo lắm, chắc là bị thua mất.....

Thế mà bên 9e C. T. lại xuýt thua mấy vàn nữa. Trong khi hai bên đang hăng hái thì người trọng tài nổi hiệu cho nghỉ, lúc ấy lại được một chập vỗ tay của bà con hàng ỉnh chúc hội C. J. S. toàn thắng trong ngày thi.

Bên C. J. S. được một vàn. Khá khen cho bên hội C. J. S. đã có tranh đấu với 3 hội ở trên này đều không có chịu thua một hội nào cả.

Mời người đi xem lại cảo.

Agents d'Annonces en Europe
POUR LE
« TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN »
Ste Mutuelle de Publicité
14, Rue Rougemont, PARIS (IXe)

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG BÌNH

Lễ kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc. — Ngày lễ kỷ-niệm bà Trinh-đức (Jeanne d'Arc) năm nay ở bản hạt cử hành long trọng lắm.

Hôm 9 Mai, hồi 20 giờ 30 mở cuộc diễn-đăng, có đặt giải thưởng 12 đồng ; cuộc diễn-đăng này vừa lính khô xanh, lính giản và học-sinh trường Pháp-Việt. Có mấy cái đèn của học-trò làm công xảo lắm và có ý nghĩa hay, quang cảnh hôm ấy thực là ngoạn mục.

Hôm 10 Mai là ngày lễ chính : Hồi 6 giờ sáng ở trại khô xanh thổi kèn mừng ; hồi 7 giờ phát chẩn gạo cho người nghèo đói ; 7 giờ rưỡi duyệt binh ; 8 giờ cho đến 10 giờ rưỡi ở đám đất gần nhà khách-sạn công mở các cuộc du hí như leo cột, chạy đua, vân vân.

Đến chiều lại có cuộc đua xe đạp và đua thuyền buồm mở vào hồi 6 giờ rưỡi. Cuộc đua thuyền buồm có thú vị lắm : trên chốn tràng-giang một đoàn ngư-thuyền dương buồm thẳng cánh, thuận theo chiều gió, cùng sóng tiến lên, đứng xa trông giống như một đàn bạch âu nhẹ cánh bay liệng trong khoảng trời xanh vậy.

Hỏa tai. — Hồi 11 giờ 45 phút, hôm 9 Mai, ở cầu đất gần nhà Thương-chính xảy ra một trận hỏa tai cháy hết 11 cái nhà tranh của 8 khổ chủ, duyên do bởi tại sơ phòng mà ra, đàn ông họ đi ra bể đánh cá, đàn bà thì đi chợ, duy có ông già và con trẻ ở nhà mà thôi. Phát hỏa ở nhà thị Địa. Lúc bấy giờ có linh tập, linh giản và linh cảnh-sát có quan lãnh-binh đốc sức việc cứu hỏa. Vì gió to lửa hỗn quá, cứu chữa hết sức mà cũng không sao được.

Hội Quảng-trị. — Hội Quảng-trị (Société d'essor mutuel) mới được một số tiền trợ-cấp của chánh-phủ là 50 đồng để mua thêm sách vở báo chí. Gần đây, trong vòng một năm nay, hội Quảng-trị làm được nhiều việc hay như việc kỷ-niệm một nhà đại-trí-thức nước ta là Ng Du tiên-sinh, và đặt ra cuộc diễn-thuyết giảng giải những sự hành-động đó đều có cái cảm-tình với quốc-văn cả, mà rất hợp với cái phong-trào trong nước hiện đương tỉnh hình.

Cửa Lý-hòa bị lấp. — Ở bản-tỉnh có bốn cửa bể cả thảy, là cửa Nhật-lệ, cửa Dao, cửa Roon và cửa Lý-hòa. Nay cửa Lý-hòa bị cát lấp ; cửa này thuộc về huyện Bố-trạch. Bây giờ quan trên đương lưu liệu việc đào cát đi cho được lưu thông như trước.

Một cách gian trá của bọn thủy thủ dưới ghe. — Mới rồi, có một chiếc ghe ở Bến-thủy chở gạo vào cửa Đông-hới, nhưng có nhiều bao gạo có trộn lẫn cát vào, người mua làm đem việc gian dối ấy trình với quan trên thì bọn thầy thủy đi phải bị trọng phạt.

Thứ sữa tốt thượng hạng

Thứ sữa đặc hiệu **Conké** *của nhà lấy sữa có tiếng thứ nhất ở Hòa-Lan, là một thứ sữa nhồng người yếu, trẻ con cai-sữa rất tốt mọi người ưa thứ sữa đặc có chất nguyên dùng rất tốt.*

Ai có tỉnh khó đến đâu, dùng thứ sữa này cũng phải vừa lòng.

Bán buôn tại :
COMPTOIRS COLONIAUX CHIRIS
Haiphong. 2220

GRANDS MAGASINS RÉUNIS
PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

CÁC ĐỒ DÙNG TRONG NHÀ

Ấm cà phê, bằng aluminium poli	4 fr. 50
Một bộ 5 cái xoong, bằng aluminium poli, cán bằng gỗ. Từ số 12 đến số 20.	50 fr. 00
Faitout bordé, aluminium poli, hình tròn	15 fr. 00
Passe bouillon bằng sắt tráng thiếc, cán gỗ	2 fr. 25
Poelon bằng aluminium poli	7 fr 50
Cối làm kem hộp mạ thiếc, 2 lít.	95 fr. 00
Kéo bằng thép	5 fr. 00
Dao bổ tỉ, 6 lưỡi	6 fr. 50

BOITE POSTALE N° 45

Cuộc thi thơ

Của Noé-thụy-Quyên nữ-sĩ

MMMCCI.
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Dấu tích này ghi với Nhị-Nùng.
Thù-Tử văn-minh còn trưởng tượng,
Cung-tường miếu-mạo vẫn tôn sùng.
Nước non tỏ mặt người khoa-giáp,
Kim cổ lưu-danh bậc hiếu trung,
Văn-hội mặc dầu khi bĩ-thái,
Hai mươi nhăm triệu bức gương chung

MMMCCLI
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
So sánh này xem nhất cõi đông,
Nùng-Nhị dấu in nền-nếp Khổng,
Cung-tường nền dựng nước non Hồng,
Đổi thay tang-hải hương càng dượm.
Trải mấy xuân thu đạo chẳng cùng.
Luân-lý hiếu-trung gương lạc đó,
Hai mươi nhăm triệu đã soi chung.

Thiện-Kế
25 phố hàng Cau, Hanoi

MMMCCLII
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu thánh nền vua rất lạ lùng,
Nọ cột cương-thường người sáng lập,
Kia sân thi-lễ kẻ trông ngong,
Mơ màng hồn vũ tuôn hương-hạnh,
Phảng phất xuân phong quạt bụi hồng,
Này lễ này văn này thăng-cảnh,
Tiếng tăm lừng lẫy nước non Nùng.

(Xem trang thứ tư).

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKIOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hoàn tự-nhiên in ra đây, chư không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho thiên-hạ và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tên Một-sắc phụng tới chân phê rằng :

Chiếu nay đại được qui bằng, có như sản một tỉnh rượu bổ đã đặng ngợi đang qua rồi lắng, đáng nên gia thưởng, truyền lạc phê thị gửi cho qui được phòng chẩn-bằng để tỏ thành-ý.

Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ năm 14 Mai 1925
TẬP KỊCH TRÍCH DIỄN
(Lợi toàn chỗ hay)
Đoạn thứ nhất :
KIM VÂN KIỀU
(1 Cảnh)

Thúy-Kiều cùng với 2 em đi thanh minh, gặp Kim-Trọng, hai người tự tình với nhau.

Đoạn thứ hai :
QUAN ÂM THỊ-KÍNH
(2 Cảnh)

Thị-Kính đi tu ở chùa Vân-tự Thị Mầu hoang thai đổ cho Thị-Kính (lúc bấy giờ đổi tên là Kính-Tâm.) Làng ra bắt khoán.

Đoạn thứ ba :
LIỆT PHỤ CÁT NHƯ
(1 Cảnh)

Thúy-Điền đi gian nước gặp Trần-Đăng là chàng công cốt ghẹo chọc phải vụ, tự khi ấy Thúy-Điền bịt vú lại, chờ khi con lớn lên, nhân ngày giỗ chồng mới họp hàng đến giao con rồi cắt vú tự tử.

Đoạn thứ tư :
THAM THỰC CỰC THÂN
(Hài kịch)
(1 Cảnh)

Tấn hài kịch này có một anh biển lận ra pha trò rất luôn cười.

Xin xem chương trình và các bạch riêng Đêm 8 giờ tối khai diễn.

Xin các quý-khách đến sớm cho vì xin giữ chỗ ngồi trước. Có bán vé trước từ tối thứ tư.

Tối thứ sáu 15 Mai 1925
ĐỒNG ĐÌNH CHÍ DỊ
Tưởng rằng cứu nạn vật linh, Ngờ đâu nên nghĩa, nên tình, nên duyên
Tích này có cảnh « Đánh-đu » mới chế ra, trông rực rỡ lắm, sửa-soạn rất là công-phu. Có làm bài hát đa, mỗi bài một giọng khác nhau.

Rượu DUBONNET
là rượu bổ Khỏe
và lập dưỡng sức lực lại

Rượu DUBONNET
danh tiếng
là nhờ nồng mùi ngon hạt ngát
và lại bổ Khỏe
dưỡng lập sức lực lại

Agents généraux en Indochine : CHARRIÈRE, DUFOURCQ, GARRIGUENC & Cie
PARIS SAIGON HAIPHONG — HANOI

MMMCCLIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Bài-các cao kiên biết mấy trùng,
Lý-đế đắp xây nền thánh học,
Lê-hoàng tô điểm vẻ nho-phong,
Tiếng tăm lừng lẫy miền nam bắc,
Hương lửa thơm tho cảnh Nhị Nùng.
Văn-hiến nước ta nhờ đạo Khổng,
Đế-vương lập miếu phụng thờ chung.

Nguyễn-xuân-Mỹ
66 rue du Cuivre Nam-định

MMMCCLIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Dấu cách giang-sơn cũng nức lòng,
Liếc mắt như dường phong-cảnh mới,
Ngoảnh đầu bao ngượi khí-hương xông,
Hồ-tây thấp thoáng sen còn nảy,
Sông Nhị lờ mờ nước vẫn trong,
Trải mấy triều xưa ghi-tích lại,
Nhờ ơn tạo-hóa khéo vun trồng,

MMMCCLV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cổ-tới mà xem mới thú cùng,
Pháp phới mấy đòa cơn khói tỏa,
Rập rìu gió động đòa hương nồng,
Văn-minh đuốc sáng miền sông Nhị,
Đạo-lý trăng soi giải núi Nùng,
Trời đất để nguyên nên-nếp đó,
Sử-xanh còn mãi tiếng nho-phong.

Lê-thị-Ngọc, Nam-định

MMMCCLVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Mở bản-đồ ra mới biết công,
Cỏi thành vững vàng bia đá cũ,
Rừng nho ngày ngát khói hương nồng,
Trên trời long lánh ngôi sao chẩn,
Dưới đất dung-dinh ngọn lửa hồng,
Hỏi đất Hồng-bàng dâu vậy tá,
Khuyên ai nhớ lấy chớ ngư-hì lòng,

MMMCCLVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Dòng dõi cha tiên với mẹ rồng,
Non nước nhưng không ngăn cách được
Cỏ cây hầu đợi khách xa trông,
Hương thơm bát-ngát trời n uôn dặm,
Mỗ gò nghêu-ngao đất một vùng,
Bế quế thêm cung xưa mấy kẻ,
Gẩy nên thời-thế có hay không.

Lê-thị-Ngan
Làng Hưng-nghĩa, Nam-định
(*Còn nữa*).

NHÀ BÁN-CHUÔNG
Tức là hiệu Báo-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa xưng đi đầy, đau đi đầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể tránh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

● Giá mỗi chai: 1$50

Có bán tại: Nhà Bán-chuông, Hanoi

NHÀ BÁN-CHUÔNG
Tức là hiệu Báo-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết sửa.
Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay bị kém huyết sinh ra rạo phổi, làm cho hay ho đợt sống thuốc này rất đỏ, ai có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ!
Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết
MAU BỔ 1$40

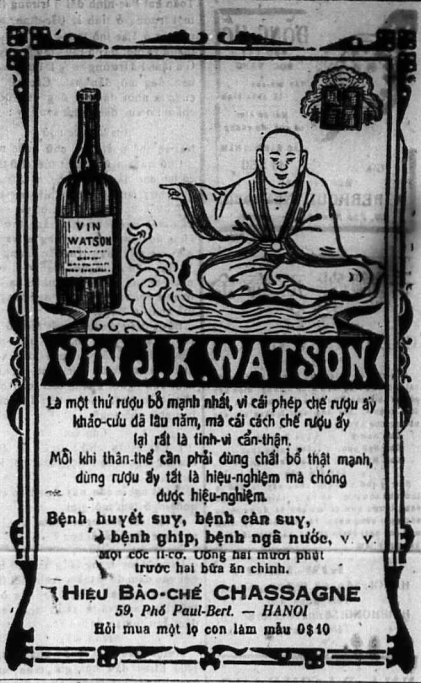
NHÀ BÁN-CHUÔNG
Tức là hiệu Báo-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90

Là một thứ rượu bổ mạnh nhất, vì cái phép chế rượu ấy khảo-cứu đã lâu năm, mà cái cách chế rượu ấy lại rất là tinh-vi cẩn-thận.
Mỗi khi thân-thể cần phải dùng chất bổ thật mạnh, dùng rượu ấy tất là hiệu-nghiệm mà chóng được hiệu-nghiệm.
Bệnh huyết suy, bệnh cân suy, bệnh ghịp, bệnh ngã nước, v. v.
Mọi cốc ti-cô. Uống hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Hiệu Bào-chế CHASSAGNE
59, Phố Paul-Bert. — HANOI
Hỏi mua một lọ con làm mẫu 0$10

C. J. BONNET
là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

CÁC ÔNG NÊN ĐẾN NGAY HIỆU:
NAM-THỊNH
6, Rue des Cantonnais, 6
HANOI

Hàng rẻt mới sang — Cai mới rất khéo

Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ.
Mau mau kéo hết hàng tốt. 2026

Hay dùng xuyên để mau đi.

BỆNH NGOÀI DA NHƯ LÀ:

Mụn, mẩn đỏ, hắc-lào, ngứa, sang huyết-quản, lở và các nốt mẩn khác vì bệnh giang-mai mà phá ra đều bởi tại máu cả. Vậy muốn chữa thì phải dùng một thứ thuốc thay máu rất mạnh. Thuốc thay máu thì không thuốc nào công hiệu bằng thuốc:

Dépuratif Richelet

Dù bệnh mới hay lâu, miễn là vì máu sinh ra, thì khỏi. Thuốc này lại chữa cả các chứng đau xương, thấp nữa.

Bán ở các hàng tạp-hóa.

Bán-lẻ	Bán-sỉ
chỉ 2 hoặc 3 tuần	chỉ 25 ngày là xong

ĐƯỜNG SANG LÀO
CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHÚ
Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

Từ Đông-hà, sau khi xe-lửa Huế đến, ngày thứ sáu buổi trưa, chạy đi Lao-bảo. Các thư từ và hành-khách buổi trưa hôm thứ bảy sẽ đến Tchépone, rồi ở đấy lại đi thẳng Savannakhet, tiến nơi vào buổi chiều.

Từ Savannakhet cứ chạy về Tchépone, buổi sáng thứ hai, các thư từ và hành-khách, 3 đến Lao-bảo buổi trưa hôm thứ tư, rồi lấy lại đi Đông-hà, đến nơi vào buổi chiều.

Mỗi chủ-nhật chạy có một chuyến, các quý khách ai muốn đi thì gửi đánh giây-thép cho biết trước 24 giờ để bán-tự liệu xếp xe cho đủ.

Hạng tây đi . . . . . 28 : 00 một chỗ ngồi.
Hạng ta đi . . . . . 14 . 00

Đường đi Huế và Yên-lộ đi Nghĩa-lưng ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước một ngày.

Lối đánh giây thép: PHAMVANPHU, Vinh, Đông hà, Yên ly, Thakhek tray la Napé

RƯỢU BẠT-HẢ GET PIPPERMINT GET
rượu này uống để mát mẻ và mát khan tiếng.

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)

Bệnh hạc mòa, kém sức, yếu đuối, đều là những bệnh người ta thường hay mắc phải, vì làm lụng quá hay lo nghĩ nhiều. Nó làm cho kém bẩn chân huyết đi mà chân chân huyết ấy cũng lại còn yếu đi nữa. Vậy ta nên phải bồi bổ ngay vào chân huyết. Muốn bồi bổ cho chân huyết thì không còn thuốc gì hay bằng thuốc Dragées Rabuteau (hiệu đầu nai). Thuốc này vừa bổ vừa chống khỏi bệnh yếu đuối, mỏi mệt, xấu máu, hao mòn sau khi mới khỏi bệnh giịp, bệnh sốt rét, những bệnh lâu năm.

Thuốc này làm cho chân huyết bình phục lại như thường và lọc cho huyết được trong trẻo. Đàn bà sau khi ở cữ mà dùng thuốc này thì càng tốt lắm, bổ hết cả mọi đường hay rèn khỏe.

Ông bác-sĩ đều bảo thuốc này là một thứ thuốc rất tốt để chữa khỏi hẳn có hàng nghìn hàng vạn người.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả. 2050

TRONG LÚC SẢN DỤC

Đàn bà vì khi sản-dục đau-đớn mệt nhọc mà yếu người đi. Huyết ra mất nhiều, thành ra ít lì và suy đi. Nhưng mà đứa con mới đẻ còn phải nhờ mẹ dưỡng-dục lâu, thì bấy giờ mẹ càng phải bồi-bổ cho tốt huyết, cho nhiều huyết. Muốn bổ huyết cho mạnh người, để có sữa tốt mà nuôi con, thì nên uống thuốc **PILULES-PINK** Thuốc ấy sinh huyết mau lắm, rồi lại làm cho sữa cũng tốt và nhiều. Đứa trẻ để nhờ công mẹ sinh-thành, lại được bú sữa tốt mà sinh sức lực, đó là cái hạnh-phúc cả đời của nó bắt đầu từ đó.

● Thuốc **PILULES-PINK** này hàng thuốc nào cũng có bán.

CÔNG-TY VẬN-TẢI ĐÔNG-PHÁP
7, Boulevard Bobillot — HANOI

XƯỞNG XE Ô-TÔ BOBILLOT

Bán các lợp Michelin cho ô-tô và xe tây

Độc-quyền về xăng ô-tô MAJOLA 7 và 10 mã-lực
COTTIN DESGOUTTES 12 và 18 mã-lực
Camionnettes LOC COURT 1500 và 1500 kgs

Xưởng chữa xe để một nhà chuyên-môn chữa-trị cho

Chữa rất xe ô-tô xe ngựa và xe tây cũ thành mới

CHO THUÊ, MUA VÀ ĐỔI ô-tô và xe tây

Bán buôn các thứ dầu

Gởi giây thép thì đề tắt là: CHEDOTAU HANOI — GIÂY NÓI SỐ 73

DẦU "CRÉSYL" THIỆT
và sự hiệu nghiệm chắc chắng đã thử theo cách bác học, thì có một mình dầu hiệu:

CRESYL-JEYES
ĐỂ TẨY TRỪ BỊNH OẠN — LÀM HẾT HƠI ĐỘC ĐỊA — HẾT MÙI HÔI HÁM
PHÒNG NGỪA BỊNH OẠN linh-nghiệm thật, những là bịnh giáo-trùng, thiên-thời, tả-thấp, ôn dịch thủ vật.
THIỆT HỮU ÍCH trong xứ thuộc địa, để dùng mà rửa ray nhà cửa khỏi độc-địa, để tẩy trong đồng bai, giết bùn lấy cho khỏi độ que.
KHÔNG CÓ CHI LINH NGHIỆM BẰNG mà trừ các vật thủ độc, trùng và muỗi mòng, bổ chét, gián mối và nhẹn-nhẹn.
Có một mình thứ dầu "CRESYL-JEYES" đáng trọn trừ hết hôi hám mà thôi.
POINCARD & VEYRET, COMPTOIRS D'EXTRÊME-ORIENT

ŒNO KOLA COCA
RƯỢU BỔ
酒補
J. BLANC (*đệ nhất hạng bào-chế*)
Ông L. BLANC (*người nối-nghiệp*)
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần trước bữa cơm, thì uống rượu các con
每晚朱古啦每吉啦没喉疆吹喉糊

Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC
31 phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) Hanoi
7099

NHÀ BÁN-CHUÔNG
Tức là hiệu Báo-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

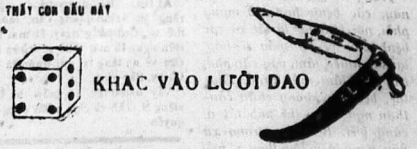
Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

CÓ THẤY CON DẾU NÀY

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hàng tốt, mà dùng nó thì thực là bền

PACHOD Frères & Cie LYON

VỚI 20 QUAN, QUÝ KHÁCH CÓ THỂ LIỀN ĐƯỢC

500.000 quan

Muốn được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Lần mua phải mấy ngày 10 quốc tế trong 11 tháng đó, 20 quan thời vào các số đó, muốn nói trong loại (Nếu vậy mỗi ngày chỉ có mấy m. có thể làm nếu giảm xe được . . . Hễ trúng lần đầu được ngày nói số vé, chỉ mình mình có quyền số bán, mà lần rút số sau cũng được dự vào thì có đông hết lần nữa mình trúng số được tính nguyên số 15. Mỗi vé về PANAMA thì nào cũng trúng một lô, giá tiền lớn to không nhỏ đều một Lave tuan, không ai cũng được tiền lại số quan.

Thực là một cách đặt lãi chắc chắn và lợi nhất
Mỗi năm số tiền các lô có hơn ba triệu quan

CÁC LÔ NHƯ SAU NÀY:

126 lô	500.000 quan		252 lô		5.000 quan
127 lô	500.000	—	1.386 lô		1.000 —
253 lô	100.000	—	12.650		1.000 —
253 lô	10.000	—	1.777.602 lô		400 —

Có vé được dự các cuộc rút số mỗi cho đến khi có vé nào mình trúng thì thôi
Nếu lần rút số vé nhiều được mỗi số vé số trúng số, mà không phải giá tiền. Nếu lô số bao nhiêu tiền được Ban hỏi. Các số giao cho người mua đồng với các vé tuyệt xe. người mua vé lúc cho muốn xem công được, đăng báo nếu trúng ngày 15 Mars 1930. Bản toàn kỳ giá nếu mua phiếu chắc-chắn cho người mua vé

RÚT SỐ MỖI NĂM BỐN LẦN
Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE
Muốn dự các cuộc rút số, thì gởi 20 quan đến nhà

BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Paparo, MARSEILLE (France)

Do Vũ Phi Hồng trao tặng Huỳnh Chiêu Đẳng, chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)